

Elhunyt Kovács Győző, Szekszárd díszpolgára

Az első hazai számítógép egyik megalkotóját az alsóvárosi temetőben helyezték örök nyugalomra

Az adventi várakozás idején érkezett a szomorú hír, hogy elhunyt Kovács Győző villamosmérnök, az első magyar számítógép egyik megalkotója, a számítástechnika hazai „apostola”, Szekszárd város díszpolgára. Győző bácsi februárban lett volna 80 esztendő.

A magyar informatika történetének egyik legendás alakja Szekszárdon született 1933. február 27-én. Kovács Győző a középiskolát Baján kezdte és Szekszárdon, a Garay János Gimnáziumban fejezte be a szekszárdi születésű szakember. Kitűnő eredménye ellenére politikai okokból nem vették fel az egyetemre, így a fővárosi Röntgen Rt-nél elektro- és röntgenműszerési képesítést szerzett. 1957-ben villamosmérnökként végzett a Budapesti Műszaki Egyetemen, majd az MTA Kibernetikai Kutatócsoportjához került. Itt Dömölki Bálinttal közösen dolgozott az M-3 nevű gép létrehozásán.

Az első hazai elektronikus, elektroncsöves, digitális automata számítógép tervei a Szovjetunióból származtak, és 1959-re készült el a magyar változat. A magyar kibernetikusok később nyomtatót és lyukkártyák beolvasására alkalmas terminált is kifejlesztettek hozzá, kimenetét pedig egy elektromos írógép jelentette. A gép 1968-ig működött, ezzel végezték el például az 1964-ben átadott Erzsébet híd statikai számításának ellenőrzését is. A hatvanas évek elején a Közgazdaságtudományi Egyetem adjunktusaként Kovács Győző elsőként tartott rendszeresen előadásokat a számítógépekről.

A hatvanas évek elején az első román számítógép beszerelésében is segédkezett Temesváron, majd a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem terv-matematika szakának egyik alapí-

tójaként az Ural-2 gépek üzembe helyezésénél is közreműködött. Kovács Győző az átvétel előtt három hónapot töltött a szovjet számítástechnika fellelvárának tartott Penzában, hogy elsajátítsa mindazt, amit a gépről tudni lehet. A korai magyar informatikusok jelentős része ezeken a gépeken kezdett programozni, köztük például Charles Simonyi is, aki középiskolásként ült le először az Ural-2 elé.

Kovács Győző 1975-1985 között a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság főtítkára volt, utána pedig alelnökként tevékenykedett. Az ő nevéhez fűződik az első havonta megjelenő számítástechnikai lap, a Mikroszámítógép Magazin alapítása is, amelyet 1983-1990 között Könyves Tóth Pállal közösen szerkesztett.

1990-ben ment nyugdíjba, de ezt követően is aktív részese maradt a magyar informatikai élet-

nek. Neumann János munkásságának legnagyobb szakértőjeként is számos kiállítást és versenyt rendezett. Tevékeny részt vállalt több országos multimédiás programban is, amelyek közül a legsikeresebb a Magyar Teleház Szövetség lett. Pályája elismeréseként 2004-ben megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjét, 2006-ban pedig a Corvinus Egyetem díszdoktorává avatták.

Neumann programverseny

Élete összeforrott a hazai számítástechnika történetével a fejlesztések cselekvő részeseként, irányítójaként, népszerűsítőjeként. Ő volt az első, aki felismerte, hogy a számítástechnika mennyire fontos a gyerekek, fiatalok számára. Kovács Győző legnagyobb szívügye a Szekszárdon rendezett informatikai verseny volt, amelyen gyerekek mérhették össze programozási tudásukat. A vetélkedés 1984-ben a Garay gimnázium falai között indult, 2004-től rendezik az I. Béla Gimnáziumban. Tavaly immár a 8. Neumann János Nemzetközi Tehetségkutató Programtermék Verseny zsűrijében elnökölt Kovács Győző, aki pár héttel későbbi visszatekintésében így ír: „A 30. évforduló után - azt hiszem - ismét valamit változtatni fogok a verseny rendezésén, hiszen a technika állandóan fejlődik, amit nekünk is követnünk kell. Többek között - ezt az egyet még elárulom - szeretném a távoli országok versenyzőit is bevonni a szekszárdi versenybe, hiszen a hálózatok ezt már lehetővé teszik. Vannak más terveim is, amiket egyelőre titokban tartok.”

Győző bácsi halálával ezek a titkok titkok maradnak. Talán „odafenn”, Neumann Jánossal megosztja őket...

„Szerinte mindenki, s minden csodálatos volt, főleg itt, Szekszárdon”

Kovács Győzőnek 2003-ban adományozott díszpolgári címet a megyeszékhely önkormányzata „a számítástechnika terén elért több évtizedes, kimagasló munkássága, valamint Szekszárd városért kifejtett időt, fáradságot nem kímélő tevékenysége elismeréseként”.

2013. január 9-én, közel tíz évvel később az önkormányzat nevében Csillagné Szánthó Polixéna búcsúzott Kovács Győzőtől. A humán bizottság elnöke asszonya beszédében egyebek mellett kiemelte: „A legbüszkébb a szülővárostól kapott díjakra volt. ... Az elismerések sorában a 2003-ban elnyert díszpolgári cím volt számára a legértékesebb. A szeretett város bebizonyította, hogy számon tartja tevékenységét,

s mind munkásságát, mind a városhoz való hűségét eképpen ismerte el.” Aztán így folytatta: „Igazán hálás vagyok a sorsnak, hogy személyesen is ismerhettem. ... Jött, az elmaradhatatlan csokornyakkendőben, derűsen, szeretetet sugárzóan. Jó volt hallani amint édesapjáról beszélt, amint a diákokhoz szólt a Neumann verseny díjkiosztóján. Szerinte mindenki, s minden csodálatos volt, főleg itt, Szekszárdon.”

A Neumann versenyt rendező I. Béla Gimnázium nevében Hajós Éva igazgató köszönt el: „Kedves Győző! Te elajándékoztad az életed másoknak, egy szép szeletét nekünk, pedagógusoknak, diákoknak. Elegánsan, nem pazarlóan, hanem olyan szeretettel, ahogy aján-

Kovács Győzőt az alsóvárosi temetőben helyezték örök nyugalomra

dékozni jó. Az életed példája mutatja, hogy ez az út minden időben, minden helyen járható, és sikerhez vezet.”

A Neumann János Számítógép-tudományi Társaság nevében Havass Miklós tiszteletbeli elnök búcsúzott Kovács Győzőtől.